

[Rønholt]

ternative former for landbrugsproduktion, der bedst kan tilgodese miljø- og naturbeskyttelseshensyn. Jeg er overbevist om, at jo mere vi får frem af denne viden, jo tydeligere vil det fremgå, at der ikke er grundlag for at påstå, at landbrugsinteresser og miljøinteresser ikke kan gå op i en højere enhed ved løsning af marginaljordsspørgsmålet.

Jeg vil gerne i den forbindelse fremhæve, at det er af overordentlig stor betydning, at pilotprojekterne når ud på den enkelte landbrugsbedrift. Netop i disse år tales der jo meget om en sammenhæng mellem forskning og erhvervsliv, og jeg mener, at man netop på marginaljordsområdet kan yde et væsentligt bidrag til at få etableret en sådan sammenhæng, hvis man gør sig den ulejlighed at tilrettelægge pilotprojekter i samarbejde med den enkelte landmand. Det vil nemlig ikke alene gøre det muligt at drage nytte af landmandens praktiske erfaring som naturforvalter, det vil også over for den enkelte landmand på nærmeste hold anskueliggøre, hvilke muligheder der på de forskellige typer af marginaljorder er for at tilpasse driften til de naturlige betingelser. En sådan demonstrations-effekt vil være uvurderlig i den fremtidige indsats på marginaljordsområdet.

Jeg anser det i øvrigt for at være en selvfølge, at de lodsejere, der inddrages i eller på anden måde berøres af pilotprojekterne, får fuld økonomisk kompensation for de driftsmæssige merudgifter, der måtte opstå; alt andet vil være at lægge gift for de gode intentioner.

Lad mig slutte med at sige, at det er vigtigt, at der ikke kan fastlægges en samlet strategi på marginaljordsområdet, før vi kender resultaterne af pilotprojekterne. Der skal ikke tages nogen politiske initiativer, før vi helt præcist kender konsekvenserne af beslutningerne; derfor må pilotprojekterne også have en passende varighed. Hvis man vil have sikre resultater, nytter det ikke noget at haste tingene igennem, og projekterne må indrettes på at belyse forholdene i al deres kompleksitet. Vi må derfor også afvise de tanker om at registrere marginaljorderne, som oppositionen rumler med.

Som jeg allerede har været inde på, er marginaljord et sammensat udtryk. Hvad der er marginaljord for den ene landmand, er f.eks. et engareal med stor græsningsværdi for en anden. En registrering af påståede

marginaljorder kan derfor kun opfattes som et forsøg på at sætte sig på bestemte arealer for at tilfredsstille slet skjulte ambitioner om ekspropriation. Sådan noget kan vi ikke acceptere. Naturopretning skal ske på naturens vilkår, ikke fordrejet af politiske kæpheste.

Jeg skal derfor udtale min støtte til miljøministerens bestræbelser for at etablere grundlaget for en indsats på marginaljordsområdet, der bygger på samarbejde mellem alle berettigede interesser og på sund fornuft.

Sønderby (V):

Venstre vil indledningsvis takke miljøministeren for redegørelsen om marginaljorder og miljøinteresser, og vi finder det udmærket, at vi får en drøftelse af redegørelsen her i folketinget, selv om det måske i første omgang var meningen, at den skulle lægges frem i udvalget. Men jeg kan da så allerede tage forskud på den næste debat og sige, at vi egentlig ikke synes, at det havde været nødvendigt med en forespørgselsdebat senere, når vi får en lang debat nu. Til gengæld vil forespørgselsdebatten nok også blive temmelig kort.

Når vi mener det, er det, fordi redegørelsen i sin fulde længde – og, som jeg sagde, en udmærket redegørelse – prøver at pensle ud, hvad miljøinteresser i forbindelse med marginaljorder er for noget, og i slutningen kommer ind på forslag til sikring af disse, og vi har så sent som i går fået et nyt bilag i miljøudvalget om, hvordan miljøministeren nærmere vil præcisere disse pilotprojekter. Begrebet marginaljord bruges nemlig i mange forbindelser, og det bruges, som vi allerede har hørt, alt efter hvem man er. Det er, som den konservative ordfører, hr. Rønholt, sagde, et sammensat udtryk. Marginaljorder kan være et landbrugsfagligt udtryk, som vi har brugt i masser af år om de områder, der ligger langt fra gårdene, ude i engdragene osv., og det kan også være mindre, ukurante områder, hjørner ved marken, som man ikke rigtig kan komme ud at vende i. De har så efterhånden udviklet sig til småbiotoper, og jeg vil da godt i den forbindelse sige, at man jo har erfaret, i hvert fald på sin egen bedrift, at disse småbiotoper for manges vedkommende senere er blevet bedret af, at jagtforeningerne har brugt midler til at få dem til at blive ynglesteder for fugle og til skønne naturområder. Men det kan også være area-